

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 278/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], právne zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátska kancelária, Mariánske námestie 31, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 47 ods. 1 a 3, základného práva podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 54/2019 z 30. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu bola 27. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), právne zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., vo veci namietaného

porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 47 ods. 1 a 3, základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 54/2019 z 30. septembra 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 T 67/2015-86 z 21. marca 2016 uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov, pretože „*dňa 8. augusta 2015 v čase o 03:50 hod. v [REDAKOVANÉ] a následne na križovatke na cestu I/18 v smere na [REDAKOVANÉ], viedol osobné motorové vozidlo továrenskej značky Kia Ceed, evidenčné číslo: [REDAKOVANÉ], pričom o 03:50 hod. bol v [REDAKOVANÉ] na zastávke SAD autobusov zastavený a kontrolovaný hliadkou OO PZ Levoča a po tom, čo bol vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu, túto sa nepodarilo vykonať, pretože nedostatočne plnil pokyny hliadky PZ a po zákonnej výzve, aby sa podrobil lekárskeму odberu krvi na zistenie alkoholu v krvi napriek tomu, že tým nebolo ohrozené jeho zdravie, tejto výzve nevyhovel a odberu krvi sa odmietol podrobiť, teda pri výkone zamestnania alebo inej činnosti, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, odmietol sa podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom a tiež lekárskeму vyšetreniu odberom krvi, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie“.* Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní osem mesiacov, výkon trestu mu bol podmienenečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní dvoch rokov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní šiestich rokov.

3. Odvolanie sťažovateľa podané proti rozsudku okresného súdu č. k. 0 T 67/2015-86 z 21. marca 2016 Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 To 63/2016-122 z 27. júna 2016 zamietol.

4. Proti uzneseniu krajského súdu č. k. 8 To 63/2016-122 z 27. júna 2016 podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 54/2019 z 30. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje:

„Orgány činné v trestnom konaní a v rámci voľného hodnotenia dôkazov dospeli k tomu, že sťažovateľ odmietol lekárske vyšetrenie na zistenie alkoholu, keď využil svoje právo mlčať a nepodať vysvetlenie. Sťažovateľ má za to, že využitie jeho zákonného práva nemôže byť na ujmu sťažovateľa a nie je správne vykladať využitie práva mlčať pred policajtmi ako odmietnutie podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu na zistenie alkoholu.

Sťažovateľ nikdy výslovne nepovedal, že odmieta lekárske vyšetrenie na zistenie alkoholu. Táto skutočnosť vyplýva z vykonaného dokazovania.

Úradné záznamy spísané policajtmi boli pred súdmi použité ako dôkazy v trestnom konaní v rozpore s Tr. poriadkom. Policajti v trestnom konaní v postavení svedkov boli vypočúvaní o tom, čo je obsiahnuté v úradných záznamoch. Obsah úradných záznamov bol prerozprávaný policajtmi, v postavení svedkov v rámci ich výsluchov v trestnom konaní. Tieto dôkazy v trestnom konaní sú nepoužiteľné a získané nezákonným spôsobom.

V rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov aj zásadou in dubio pro reo je, že sťažovateľ bol usvedčený so spáchania trestného činu, policajtmi, ktorí v rámci služby vykonávali prvotné úkony so sťažovateľom (úradné záznamy, ktoré nemožno považovať za dôkaz v trestnom konaní) a mohli mať záujem na odsúdení sťažovateľa a následne vypovedali ako svedkovia v trestnom konaní proti sťažovateľovi a na dôkladné objasnenie skutku nepostupovali v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Zo správania sťažovateľa pred policajtmi nebolo možné urobiť záver, že sťažovateľ konal tak, že odmietol vyšetrenie na zistenie alkoholu. To, že nebol v súlade so zákonom vyzvaný policajtmi na lekárske vyšetrenie na zistenie alkoholu bolo procesným zlyhaním policajtov, a nemožno považovať právo na odmietnutie podať vysvetlenie za prejavenuú vôľu sťažovateľa odmietnuť vyšetrenie na alkohol.

... sudy nepostupovali v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pretože považovali za dôkaz aj úradné záznamy spísané policajtmi, a v zhromaždených dôkazoch, výpovediach policajtov v zápisniciach a prednesoch zachytených nahrávacím zariadením na pojednávaní sa vyskytujú rozpory a medzery, a taktiež neprihliadli k výpovedi sťažovateľa a matky sťažovateľa.

Konaním súdov nižšieho stupňa a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo porušené právo sťažovateľa na obhajobu. Sťažovateľ nemal povinnosť žiadať o vyšetrenie na zistenie alkoholu v krvi. Napokon ani z výpovedí policajtov, ktorí spísali úradný záznam, nemožno vyvodit', že sťažovateľ sa takému vyšetreniu odmietol podrobiť.

Sťažovateľ nesúhlasí s tým, že sa dovolaním domáhal revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších stupňov. Z vykonaných dôkazov však nevyplývalo, že sa sťažovateľ odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie alkoholu v krvi.

V danom prípade existujú dôvody pre kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákona Najvyšším súdom Slovenskej republiky. “

6. Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález v znení:

„1. Právo sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a 3, článku 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 5Tdo 54/2019 zo dňa 30. septembra 2019 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 5Tdo 54 /2019 zo dňa 30. septembra 2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 345,60 EUR do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu. “

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

14. Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

15. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

16. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

18. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

19. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

20. Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

21. Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

22. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 39 ods. 3 a § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv.

23. Ústavný súd sa preto zaoberal namietaným porušením práv v rozsahu, v akom ich sťažovateľ v sťažnosti pred ústavným súdom vymedzil v petite návrhu, t. j. skúmal, či napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, čl. 47 ods. 1 a 3, čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. Tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 8 ods. 2, čl. 37 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, ústavný súd považoval iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

24. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že jeho aplikácia sa v sťažnostiach fyzických a právnických osôb v zásade viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (porov. I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, II. ÚS 167/04, IV. ÚS 281/2012).

25. Vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú

odlišnosť, a preto prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

26. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

27. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov.

28. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

29. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, dôvodiac, že dovolaním sa nedomáhal revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších stupňov, z vykonaných dôkazov však nevyplývalo, že sa sťažovateľ odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie alkoholu v krvi. Obsah úradných záznamov bol prerozprávaný policajtní v postavení svedkov v rámci ich výsluchov v trestnom konaní a tieto dôkazy v trestnom konaní sú nepoužiteľné, získané nezákonným spôsobom. V danom prípade existujú dôvody na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákona najvyšším súdom.

30. Ústavný súd v úvode konštatuje, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, III. ÚS 337/2018).

31. Odkazujúc na závery uvedené v predchádzajúcom bode odôvodnenia, úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad súdom aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

32. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

33. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

„V podanom dovolaní obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por. Porušenie práva na obhajobu videl v tom, že krajský súd mu odňal právo na spravodlivé prejednanie veci pred súdom, keď odôvodnil len vierohodnosť výpovede príslušníkov PZ a zároveň opomenul okolnosti svedčiace pre vierohodnosť výpovede obvineného a jeho matky. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

namietal, že v konaní pred okresným súdom nebolo zistené, že sa odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou, ani sa neodmietol podrobiť lekárskemu vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi. Podľa názoru dovolateľa tým, že využil svoje právo nevypovedať, sa automaticky neodmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré má za následok naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. Poukázal tiež na rozpory medzi zápisnicou z pojednávania a skutočným prednesom svedkov na pojednávaní, ktoré boli zachytené nahrávacím zariadením. Na podklade týchto skutočností obvinený navrhol podanému dovolaniu vyhovieť a po zrušení napadnutých rozhodnutí vec vrátiť okresnému súdu, aby ju znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Pokiaľ ide o obvineným namietané vyhodnotenie svedeckých výpovedí príslušníkov PZ, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d Tr. por., odporovalo by to

viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný ani návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numeratur*). Dovolací súd teda nie je oprávnený preskúmať skutkový stav ako taký, ani prehodnocovať rozsah vykonaného dokazovania, či dôkazy samotné (okrem ich zákonnosti).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014 - II.).

Obvinený v podanom dovolaní namieta hodnotenie dôkazov, najmä svedeckých výpovedí. Všetky tieto námietky sú však tzv. námietkami skutkovými, t. j. námietkami vzťahujúcimi sa k správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu, ktorý však dovolací súd pri dovolaní podanom obvineným nemôže v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/, časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.“

34. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta nezákonnosť vykonaných dôkazov – úradných záznamov, výpovedí príslušníkov Policajného zboru, k tomuto ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v dovolaní podanom proti rozsudku krajského súdu síce uviedol, že „*Obaja svedkovia boli príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú nielen svedkami v trestnom konaní, ale najmä OČTK majúci záujem na mojom odsúdení. Napokon ich výpovede v otázke toho, ako som mal odmietnuť lekárske vyšetrenie odberom krvi, sa líšia od ich vyjadrení v prípravnom konaní... V úradnom zázname svedkovia uviedli, že som v súvislosti s lekárske vyšetrením použil slová — využívam ústavné právo odoprieť vypovedať, čo vyhodnotili ako odmietnutie podrobiť sa odberom krvi, hoci som nikdy odber krvi neodmietol...“*, nezákonnosť dôkazov (úradných záznamov, výpovedí príslušníkov Policajného zboru) však sťažovateľ v dovolaní nenamieta, napriek tomu, že bol v dovolacom konaní právne zastúpený [tu pre úplnosť ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu namieta nemožnosť použitia úradných záznamov a výpovedí príslušníkov Policajného zboru ako dôkazných prostriedkov, pričom poukázal na to, že pokiaľ z nich rozhodnutie súdu vychádza, môže to byť dôvodom na jeho zrušenie odvolacím súdom podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, prípadne aj na jeho zrušenie v dovolacom konaní podľa § 317 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku]. Z dovolania sťažovateľa v spojení s jeho doplnením vyplýva, že sťažovateľ iba spochybňuje vierohodnosť, relevanciu výpovedí príslušníkov Policajného zboru ako svedkov a poukazuje

na rozpory v ich výpovediach. Tieto okolnosti uvádza v kontexte nesprávneho vyhodnotenia jeho konania súdmi ako odmietnutia podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu odberom krvi.

35. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi, resp. iným orgánom verejnej moci musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

36. Sťažovateľ uplatnil námietku nezákonnosti vykonaných dôkazov až v konaní pred ústavným súdom, hoci túto mohol efektívne uplatniť v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. To má za následok, že nevyčerpal právny prostriedok (dovolanie), ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. V tejto časti bolo preto nutné ústavnú sťažnosť odmietnuť ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

37. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa, podľa ktorého sa dovolaním nedomáhal revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších stupňov a z vykonaných dôkazov nevyplývalo, že sa sťažovateľ odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie alkoholu v krvi, ústavný súd považuje za potrebné opätovne zdôrazniť, že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

38. Najvyšší súd v napadnutom uznesení vyčerpávajúcim, logickým a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, z akých dôvodov dovolanie sťažovateľa odmietol, a v odôvodnení poukázal aj na svoju skoršiu judikatúru, z ktorej pri rozhodovaní o dovolaní vychádzal. Najvyšší súd objasnil, že dovolacie námietky sťažovateľa predstavujú námietky skutkového charakteru a že v rámci dovolacieho konania nie je oprávnený preskúmavať,

prehodnocovať skutkový stav zistený súdmi nižšieho stupňa. Najvyšší súd tak na základe uvedeného konštatoval nenaplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku a uplatňovaných sťažovateľom v jeho dovolaní a jeho dovolanie odmietol. Ústavný súd uzatvára, že takýto postup najvyššieho súdu plne zodpovedal ustanoveniu § 382 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd sa s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a výklad najvyšším súdom aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu.

39. Vzhľadom na už uvedené argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v sťažnosti neindikuje možnosť porušenia označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Tvrdenia sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny výsledku trestného konania, ktoré neskončilo podľa jeho predstáv, čo však nemožno automaticky spájať s porušením jeho základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. K porušeniu základných práv a slobôd nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatní svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v posudzovanej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc rozhodnúť o ne/splnení dôvodov dovolania v prípade sťažovateľa uplatnil ústavne konformným spôsobom v súlade s príslušným procesnoprávnym predpisom.

40. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s § 12 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti odmietol, a to podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

41. Obdobne podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti ani medzi uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 1 a 3, čl. 50 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, preto aj v tejto časti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

42. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy) a rozhodnutie o náhrade trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práv alebo slobôd, ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu